

شهادت به کونه ای دیگر

رهیافتی به فرهنگ شهادت

به کوشش
حسن کشایی

شناسنامه کتاب

سرشناسه	: کشایی آرائی، حسن، ۱۳۴۷-، گردآورنده
عنوان و نام پدیدآور	: شهادت به گونه‌ای دیگر: رهیافتی به فرهنگ شهادت / به کوشش حسن کشایی.
مشخصات نشر	: دهقان: کاشف علم، ۱۴۰۲
مشخصات ظاهری	: [۱۰]، ۳۳۱ ص.: ۰/۵۰۱۴/۲۱ س.م.
شابک	: ۶-۸۱-۵۲۶۴-۶۲۲-۹۷۸
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتاب‌نامه: ص. ۳۲۷-۳۳۱؛ همچنین به صورت زیرنویس.
عنوان دیگر	: رهیافتی به فرهنگ شهادت.
موضوع	: شهادت -- مطالب گونه‌گون Martyrdom -- Islam -- Miscellanea اسلام -- مطالب گونه‌گون Islam -- Miscellanea
رده‌بندی کنگره	: BP ۱۹۶/۵۵
رده‌بندی دیوبی	: ۲۹۷/۳۷۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۹۱۹۰۷۸۳
وضعیت رکورد	: فیبا

عنوان کتاب: شهادت به گونه‌ای دیگر: رهیافتی به فرهنگ شهادت

مؤلف: حسن کشایی

صفحه‌آرایی و طراحی جلد: رقیه حاجیان آرائی

ناشر: کاشف علم

ویراستار: فاطمه معینی

نوبت و سال چاپ: اول - تابستان ۱۴۰۲

تیراژ: ۱۰۰۰ جلد

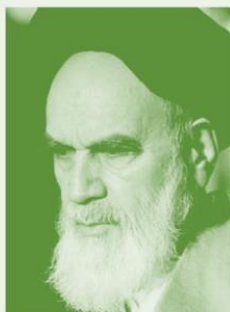
قیمت: ۹۰۰۰۰ تومان

شابک: ۶-۸۱-۵۲۶۴-۶۲۲-۹۷۸

شماره تماس مؤلف: ۰۹۱۳۳۶۱۹۵۱۷

مقام معظم رهبری:
من عقیده راسخ
دارم بر اینکه یکی
از نیازهای اساسی
کشور، زنده نگه
داشتن نام شهدا
است.

امام خمینی (ره):
خوشا به حال آنان
که با شهادت
رفتند. خوشا به
حال آنان که در این
قافله نور، جان و
سر باختند.

فهرست مطالب

- ۱.....مقدمه
- ۳..... بخش اول: شهادت
- ۵..... بخش دوم: فرهنگ شهادت
- ۱۱..... بخش سوم: شهادت به گونه‌ای دیگر
- ۱۵..... فصل اول: اخلاقی اجتماعی
- ۱۷..... آرزوی شهادت
- ۱۸..... امر به معروف و نهی از منکر
- ۱۹..... بی نیازی از مردم
- ۲۰..... پرداخت بدهی طلبکار
- ۲۲..... تاجر مسلمان
- ۲۳..... تقوا
- ۲۵..... جهاد با نفس
- ۲۷..... حضور در مجلس عالم
- ۲۸..... حل اختلاف امت
- ۲۹..... دوست داشتن علم و اهل آن
- ۳۰..... دوستی با دوستان خدا و دشمنی با دشمنان خدا
- ۳۲..... دوستی به خاطر خدا
- ۳۴..... دیدار برادر ایمانی
- ۳۵..... صبر بر تنگی معاش
- ۳۶..... عفت

فهرست مطالب

۳۷.....	علم آموزی
۳۸.....	فرو خوردن خشم
۳۹.....	لباس پوشاندن به مومن
۴۰.....	مخفی کردن عشق
۴۱.....	مدارا با مردم
۴۳.....	مرزبانی در راه خدا
۴۵.....	مهلت دادن به بدهکار تنگدست
۴۶.....	منتظران شهادت
۴۷.....	نقش نیت در شهادت
۵۰.....	وساطت کردن
۵۱.....	ورع

فصل دوم: خانواده ۵۳.....

۵۵	آشتی دادن زن و شوهر
۵۶.....	بخشیدن مهریه
۵۷.....	بدرقه و استقبال از شوهر
۵۸.....	تحمل بد اخلاقی زن
۵۹.....	تحمل بد اخلاقی شوهر
۶۰.....	تلاش جهت ازدواج جوانان
۶۱.....	تن به گناه ندادن
۶۲.....	دفاع از بستگان
۶۳.....	دفاع از جان
۶۴.....	دفاع از خانواده

فهرست مطالب

۶۵.....	دفاع از مال
۶۶.....	دفاع از همسایه
۶۷.....	دفع ستم از خود
۶۸.....	شاهد عقد نکاح
۶۹.....	صبر بر غیرت شوهر
۷۰.....	صبر بر هوو
۷۱.....	صله رحم
۷۲.....	عادت ماهانه
۷۳.....	کار در خانه
۷۵.....	کمک به خویشاوند
۷۶.....	مرگ مادر، هنگام زایمان فرزند
۷۸.....	مرگ فرزند هنگام زایمان مادر
۷۹.....	نماز به نیت والدین

۸۱..... فصل سوم: عبادی - مذهبی

۸۳.....	اذان گو
۸۶.....	اطاعت از خدا و رسولش
۸۷.....	افطاری دادن در عید غدیر
۸۹.....	اگر این چنین باشید... شهیدید
۹۱.....	برطرف کردن درد و اندوه کسی
۹۲.....	بیدار شدن برای دعا و استغفار
۹۳.....	توبه واقعی
۹۵.....	جانبازان

فهرست مطالب

۹۶	جهاد در راه خدا
۹۷	حج
۹۸	حج واقعی
۱۰۰	حج نیابتی
۱۰۲	دعای اوّیس قرنی
۱۰۴	دعای سلمان فارسی
۱۰۷	دعای یستشیر
۱۱۴	دعا هنگام خواب
۱۱۶	دفاع از دین
۱۱۷	ذکر مقالید
۱۱۹	ذکر هنگام غروب
۱۲۰	رفتن به مسجد
۱۲۱	روزه
۱۲۲	روزه در هوای بسیار گرم
۱۲۳	زیارت قبور مومنین
۱۲۴	زکات اجباری
۱۲۵	زینت کردن در عید غدیر
۱۲۶	سجده بعد از نماز شب
۱۲۷	سرپرستی یتیم
۱۲۸	سیراب کردن تشنه
۱۲۹	سیر کردن گرسنه
۱۳۰	شب زنده‌داری با قرآن
۱۳۱	شرک قائل نشدن برای خدا

فهرست مطالب

۱۳۲	صبر بر فقر
۱۳۳	صبر در گرفتاری
۱۳۴	صبر بر درد و بیماری
۱۳۸	صبر بر جور زمانه
۱۳۹	غسل در هوای سرد
۱۴۰	فراهم کردن زاد سفر یک حاجی
۱۴۱	گریه از ترس خدا
۱۴۲	گرفتن حق خود
۱۴۳	مرگ در غربت
۱۴۴	مرگ مومن
۱۴۶	نماز جماعت
۱۴۸	وضو
۱۴۹	وصیت خوب
۱۵۰	وفا کردن به عهد خدا
۱۵۱	هدایت گمراه
۱۵۲	دعای جوشن کبیر
۱۵۳	یاد مرگ

فصل چهارم: اهل بیت علیهم السلام..... ۱۵۵

بخش اول ۱۵۷

۱۵۹	اعتقاد و پای بندی به ولایت ائمه علیهم السلام
۱۶۲	پیروی از ائمه علیهم السلام
۱۶۳	حفظ چهل حدیث

فهرست مطالب

۱۶۹..... شناخت حق خدا، رسول و اهل بیتش (علیهم السلام)

۱۷۰..... صلوات

۱۷۱..... محبت آل محمد

۱۷۳..... منتظران ظهور

۱۷۵..... نوشتن چهل حدیث

۱۷۶..... نقل چهل حدیث

بخش دوم: امام علی (علیه السلام) ۱۷۷

۱۷۹..... زیارت قبر امام علی (علیه السلام)

۱۸۱..... حب علی (علیه السلام)

۱۸۲..... شیعیان علی (علیه السلام)

بخش سوم: امام حسین (علیه السلام) ۱۸۵

۱- زائر قبر حسین (علیه السلام) ۱۸۷

۲- زیارت امام حسین (علیه السلام) در شب و روز عاشورا ۱۹۲

۳- گریه بر حسین (علیه السلام) ۱۹۴

۴- سقایی در روز عاشورا کنار قبر امام حسین (علیه السلام) ۱۹۵

۵- هشت دستورالعمل امام باقر (علیه السلام) در روز عاشورا ۱۹۶

۶- خواندن زیارت عاشورا ۱۹۹

۷- یا لَیْتَنِي كُنْتُ مَعَكُمْ ۲۰۱

۸- زیارت امام حسین در هر ماه ۲۰۲

۹- پیروان امام حسین (علیه السلام) ۲۰۳

بخش چهارم: امام رضا (علیه السلام) ۲۰۵

فهرست مطالب

زیارت امام هشتم علیه السلام ۲۰۷

فصل پنجم: قرآن ۲۰۹

پاسداران قرآن کریم ۲۱۱

خواندن قرآن ۲۱۲

آیه الکرسی ۲۱۴

آیه لَوْ أَنزَلْنَا ۲۱۶

سوره تکاثر ۲۱۷

سوره هود علیه السلام ۲۱۸

سوره حشر ۲۱۹

سه آیه آخر سوره حشر ۲۲۰

خواندن استعاذه و سه آیه آخر سوره حشر ۲۲۱

سوره علق ۲۲۲

سوره قدر ۲۲۳

سوره کهف ۲۲۴

سوره الم نشرح و ضحی و علق ۲۲۵

سوره توحید و معوذتین ۲۲۶

سوره توحید ۲۲۷

خواندن سوره کافرون و توحید در نماز ۲۳۰

سوره الرحمن ۲۳۱

سوره صافات ۲۳۳

سوره ممتحنه ۲۳۴

سوره بلد ۲۳۵

فهرست مطالب

فصل ششم: ایام ۲۳۷

بخش اول: ایام هفته ۲۳۹

نماز روز شنبه ۲۴۱

نماز شب یک شنبه ۲۴۴

نماز شب دوشنبه ۲۴۵

نماز كفاره قضاى احتمالى ۲۴۶

نماز روز دوشنبه ۲۴۸

نماز شب دوشنبه ۲۵۰

نماز روز سه شنبه ۲۵۱

نماز شب سه شنبه ۲۵۳

نماز روز پنجشنبه ۲۵۴

نماز شب جمعه ۲۵۵

وفات در شب یا روز جمعه ۲۵۶

نماز روز جمعه ۲۵۸

بخش دوم: ماه‌ها ۲۷۱

الف: ماه رجب ۲۷۱

نماز شب سوم رجب ۲۷۳

نماز شب پنجم رجب ۲۷۴

نماز شب هشتم رجب ۲۷۵

نماز شب نهم رجب ۲۷۶

نماز روز پانزدهم رجب ۲۷۷

نماز شب پانزدهم رجب ۲۷۸

فهرست مطالب

نماز شب شانزدهم ماه رجب	۲۸۰
نماز شب هفدهم ماه رجب	۲۸۱
نماز، روزه و شب زنده‌داری ایام البیض رجب	۲۸۲
نماز شب نوزدهم رجب	۲۸۴
نماز ده رکعتی ماه رجب	۲۸۵
روزه عید مبعث	۲۸۷
ذکر ماه رجب	۲۸۹
۲۲ روز روزه در ماه رجب	۲۹۰
نماز سی رکعتی ماه رجب	۲۹۱

ب: ماه شعبان

نماز شب اول شعبان	۲۹۶
نماز شب چهارم شعبان	۲۹۷
نماز شب هفتم شعبان	۲۹۸
نماز شب هشتم شعبان	۲۹۹
نماز شب نهم شعبان	۳۰۰
نماز صد رکعتی شب نیمه شعبان	۳۰۱
نماز شب هیجدهم شعبان	۳۰۴
ثواب ۱۸ روزه در ماه شعبان	۳۰۵
ثواب ۲۴ روزه در ماه شعبان	۳۰۶

ج: ماه رمضان

نماز شب اول ماه رمضان	۳۰۹
-----------------------------	-----

فهرست مطالب

روزه هفتم ماه رمضان ۳۱۰

نماز شب نهم ماه رمضان ۳۱۱

روزه یازدهم رمضان ۳۱۲

روزه بیست و یکم رمضان ۳۱۳

احیا و نماز شب بیست و سوم رمضان ۳۱۴

روزه بیست و سوم رمضان ۳۱۵

سی روز رمضان ۳۱۶

د: ماه جمادی الثانی ۳۱۹

نماز ماه جمادی الثانی ۳۲۱

ه: ماه جمادی الاخر ۳۲۳

نماز ماه جمادی الاخر ۳۲۵

منابع ۳۲۷

■ مقدمه

داستان از آنجا آغاز شد که برای بیان خاطرات شهدا به یکی از مدارس دخترانه متوسطه دوم دعوت شدم. مراسم صبحگاه بود و فرصت بسیار محدود. سعی کردم هم خاطره بگم هم اشاره‌ای به وصایای شهدا و... ظرف نیم ساعت مطالبم را جمع و جور کردم و احساس رضایت را در چهره دانش‌آموزان می‌دیدم؛ اما در این حین یکی از دانش‌آموزان جلو آمد و از من پرسید: «ببخشید، چرا شما این قدر از شهدا و خاطرات اونا برای ما تعریف می‌کنین؟» با تعجب پرسیدم: «مگه اشکالی داره؟ نکنه من راوی خوبی نبودم.» گفت: «نه. منظورم اینه که شما که این قدر از شهدا و خاطرات اونا برای ما تعریف می‌کنین؛ ولی هیچ‌وقت به ما نمی‌گین که ما چطور می‌تونیم شهید بشیم؟ الان من با شنیدن این خاطرات، دوست دارم شهید بشم. چرا راهش را به ما نمی‌گین؟ الان که جنگ نیست، اگه جنگی هم بود، بلافاصله می‌گفتین جهاد به خانم‌ها واجب نیست.»

در آن لحظه نمی دانستم چه جوابی بدهم. بعد از لحظه‌ای مکث و تشویق آن دانش آموز به خاطر داشتن این روحیه ارزشمند، گفتم: «تا حالا به این سوال فکر نکرده بودم. حق با شماست و اجازه بدید سر فرصت به شما جواب می‌دم.»

بچه‌ها به کلاس رفتند و من همراه مدیر به دفتر آموزشگاه رفتیم؛ ولی سوال آن دانش آموز همه ذهنم را پر کرده بود. از طرفی خوشحال بودم که در وجود فرزندان میهنم چنین حسی هست. این سوال انگیزه جمع‌آوری این مجموعه شد که بیش از شش ماه طول کشید و در سه بخش تنظیم شده است:

بخش اول: اشاره‌ای گذرا به شهادت

بخش دوم: فرهنگ شهادت

بخش سوم: شهادت به گونه‌ای دیگر.

بخش سوم در واقع قسمت اصلی بحث است و اشاره به کارها و اعمالی دارد که به فرموده ائمه معصومین علیهم‌السلام خداوند پاداش شهادت، همنشینی با شهدا، شفاعت شهدا، مثل شهدا و ... برای آن در نظر گرفته است.

امیدوارم آنان که دل در گرو شهادت دارند، هرگز نپندارند که شهادت، فقط جنگ رودررو با دشمن و جاری شدن خون از پیکر است. صدها فرصت شهیدانه زیستن وجود دارد که می‌تواند ما را در دنیا سرافراز و رتبه ما را در قیامت همسنگ شهیدان کند. ان شاء الله.

والسلام. حسن کشایی

بهار ۱۳۹۹ خورشیدی

بخش اول: شهادت

فداکاری و از جان گذشتگی در راه خدا و دین، نهایت رستگاری انسان مؤمن است و آنان که جان خویش را بر سر دین الهی می‌نهند، هم به کامیابی ابدی می‌رسند و هم شهادتشان سرچشمه الهام و الگوی فداکاری برای دیگران است.

رسول خدا ﷺ می‌فرماید: «بالای هر نیکوکاری، نیکوکاری [دیگری] است تا آنگاه که مرد در راه خدا کشته شود. پس چون

در راه خدا کشته شد، بالاتر از آن نیکی (ارزشی) وجود ندارد.»^۱

و در سخن دیگر می‌فرماید: «برترین مرگ، شهادت است.»^۲

امام علی علیه السلام در ترغیب به جنگ فرمودند: «هلا مردم! کسی که بایستد، از چنگ مرگ نرهد و کسی که از مرگ بگریزد، آن را عاجز نکند. از مرگ گریز و گزیری نیست؛ کسی که کشته نشود،

^۱ فَوْقَ كُلِّ ذِي بَرٍّ حَتَّى يَمُوتَ الرَّجُلُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ، فَلَيْسَ فَوْقَهُ بَرٌّ. (الکافی (ط - الإسلامية): ج ۲؛ ص ۳۴۸)

^۲ أَشْرَفُ الْمَوْتِ قَتْلُ الشَّهَادَةِ؛ (من لا يحضره الفقيه؛ ج ۴؛ ص ۴۰۲)

می‌میرد. همانا برترین مرگ، کشته شدن است. سوگند به آن که جان علی در دست اوست، هزار ضربت شمشیر آسانتر است از يك بار مردن در بستر»^۱

در احادیث آمده است که: «قطره خون شهید نزد خداوند از بهترین قطرات است. شهادت، موجب آمرزش گناهان می‌شود. شهید از سؤال قبر مصون است، فشار قبر ندارد و در بهشت با حوریان هم‌آغوش است. شهید، حق شفاعت دارد و شهدا، اولین کسانی هستند که وارد بهشت می‌شوند و همه بهشتیان به مقام شهید غبطه می‌خورند»^۲

علامه شهید مرتضی مطهری با استفاده از روایات اهل بیت علیهم‌السلام درباره شهید چنین می‌نویسد: «مَثَل شهید، مَثَل شمع است که خدمتش از نوع سوخته شدن و فانی شدن و پرتو افکندن است، تا دیگران در این پرتو که به بهای نیستی او تمام شده، بنشینند و آسایش بیابند و کار خویش را انجام دهند، آری، شهدا شمع محفل بشریتند؛ سوختند و محفل بشریت را روشن کردند»^۳

این، شمه‌ای از عظمت شهید و کشته شدن در راه خداست؛ اما «فرهنگ شهادت» چیست؟

^۱ آنبا الناس، إِنْ الْمَوْتُ لَا يَقُوْهُ الْمَيِّتُ، وَلَا يُعْجِزُهُ الْهَارِبُ، لَيْسَ عَنِ الْمَوْتِ مَجِيْدٌ وَلَا مَحِيْصٌ، مَنْ لَمْ يَمُتْ يَمُتْ مَاتَ، إِنْ أَفْضَلَ الْمَوْتُ الْقَتْلَ، وَ الَّذِي فَشَّ غُلِيَّ بَيْدِهِ لَأَلْفَ ضَرْبَةٍ بِالسَّيْفِ أَهْوَنُ مِنْ مَوْتَةٍ وَاجِدَةٍ عَلَى الْفَرَاشِ. (بخارا، انوار - ط - بیروت): ج ۳۲، ص ۶۱

^۲ میزان الحکمه، ری شهری، ج ۵، ص ۱۹۰ - ۱۹۲

^۳ قیام و انقلاب محمدی به ضمیمه شهید، استاد شهید مطهری، ص ۷۶